

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

15.03.2017 року

м.Ужгород

№ 03.1-20/25-рк/к

ПАТ «Закарпатгаз»
вул. Погорелова, 2, м.Ужгород

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України за результатами розгляду заяви Митровці Ю.Ю. (вул. Грушевського, 70/61, м. Ужгород) щодо неправомірних дій ПАТ «Закарпатгаз», пов'язаних з проведенням повірки лічильника газу,

встановила:

Публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Закарпатгаз» (надалі - ПАТ «Закарпатгаз») діє на підставі Статуту (нова редакція), затвердженого загальними зборами акціонерів від 28.03.2016 року (протокол № 20).

ПАТ «Закарпатгаз» є юридичною особою, веде самостійний баланс, має розрахункові рахунки в банківських установах, печатку зі своїм найменуванням та інші реквізити.

Юридична адреса: вул. Погорелова, 2, м. Ужгород.

Ідентифікаційний код - 05448610.

Відповідно до Статуту основними видами діяльності ПАТ «Закарпатгаз» є: здійснення підприємницької діяльності з транспортування природного і нафтового газу розподільними газопроводами, постачання природного газу за регульованим та нерегульованим тарифом, експлуатація газових мереж, споруд обладнання і приладів природного і зрідженого газу, постачання та реалізація зрідженого газу, його зберігання, будівництво газових мереж та споруд природного і скрапленого газу тощо.

ПАТ «Закарпатгаз» займається такими видами діяльності за КВЕД:

- 35.22 Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи;
- 42.21 Будівництво трубопроводів.

Виходячи з вищезазначеного, ПАТ «Закарпатгаз» є суб'єктом господарювання в розумінні абзацу 12 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 349-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), досліджено ринок надання послуг з розподілу природного газу.

Встановлення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

Суб'єктом господарювання щодо якого здійснюється визначення монопольного (домінуючого) становища є публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Закарпатгаз».

Товарними межами ринку є ринок надання послуг з розподілу природного газу.

Географічними (територіальними) межами ринку надання послуг з розподілу природного газу є територія Закарпатської області.

Часовими межами ринку надання послуг з розподілу природного газу є 2016 рік.

Встановлення переліку споживачів.

Споживачами ринку надання послуг з розподілу природного газу є фізичні особи (населення), фізичні особи-підприємці та юридичні особи Закарпатської області.

Визначення потенційних конкурентів.

ПАТ «Закарпатгаз» здійснює діяльність з розподілу природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ на підставі ліцензії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг серії АЕ № 295549 (рішення від 19.03.2015 № 812).

Отже, внаслідок технологічних особливостей виробництва, публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Закарпатгаз» на ринку надання послуг з розподілу природного газу конкурентів не має і є єдиним в Закарпатській області.

Визначення частки суб'єкта господарювання на ринку.

Відповідно до частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Закарпатгаз» за результатами діяльності 2016 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з розподілу природного газу у межах території розташування розподільних газопроводів, які перебувають в його експлуатації та утриманні в межах Закарпатської області з частками по 100,00 відсотків відповідно.

Взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу визначаються Кодексом газорозподільних систем, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2494 та іншими нормативно-правовими актами.

16 жовтня 2016 року представниками ПАТ «Закарпатгаз» демонтовано лічильник газу споживача Митровцй Ю.Ю. G2.5 №27319970 для проведення періодичної повірки, що підтверджується актом про демонтаж лічильника газу № 00186525407.

20 жовтня 2016 року ДП «Закарпаттястандартметрологія» за результатами повірки було видано довідку № 14365 про те, що: «Лічильник не вкладається в допустимі похибки на витраті $0,2 Q_{\max}$ і Q_{\min} .» (Рис 1).

Трушевського 70/61

V

МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ УКРАЇНИ
ДП «ЗАКАРПАТТЯСТАНДАРТМЕТРОЛОГІЯ»
88000, м. Ужгород, вул. Тиха, 3
Свідчення про уповноваження № ПК021-2014 від 17.09.2014р.

ДОВІДКА

про непридатність побутового лічильника газу

№ 143365 «20» 10 2016 р.

Лічильник типу G2.5 3-д виробник Scrub.

Зав. № 27319970 Рік виготовл. 01 р. Покази 19132 м³

Власник _____

на підставі результатів повірки засіб вимірювальної техніки визнано не придатним до застосування.

Підстави для визнання побутового лічильника газу непридатним:

Метризм не відповідає в
розрахунку: показки на
вироті 0,2 Qmax і Qmin.

Номер ліч. 27319970

Тип ліч. G 2.5 Дата повірки 20.10.2016

Q1= 3,918 м.куб/год p1= -1,98

Q2= 0,817 м.куб/год p2= -3,57

Q3= 0,025 м.куб/год p3= -90,92

Номер пломби-стрічки 0

Керівник підрозділу _____

підпис

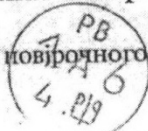
ініціали, прізвище

Державний повірник _____

підпис

ініціали, прізвище

відбиток поверочного тавра

[Handwritten signatures and initials]
С.М. Бірман

Рис. 1

За інформацією ПАТ «Закарпатгаз» (лист від 20.02.2017 № ZK-ЛВ-658-0217) споживача Митровцій Ю.Ю. було повідомлено про непридатність лічильника газу до подальшої експлуатації листом від 01.11.2016 №14301, посилаючись на довідку ДП «Закарпаттястандартметрологія».

В зазначеному листі ПАТ «Закарпатгаз» встановило вимогу споживачу Митровській Ю.Ю. привести системи газопостачання у відповідність до проектно-технічної документації, придбавши та встановивши новий лічильник газу належної якості.

У разі невиконання даної вимоги, ПАТ «Закарпатгаз» попередило споживача Митровській Ю.Ю. про нарахування йому вартості спожитого природного газу за нормами споживання, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 08.06.1996 № 619 (Рис. 2).

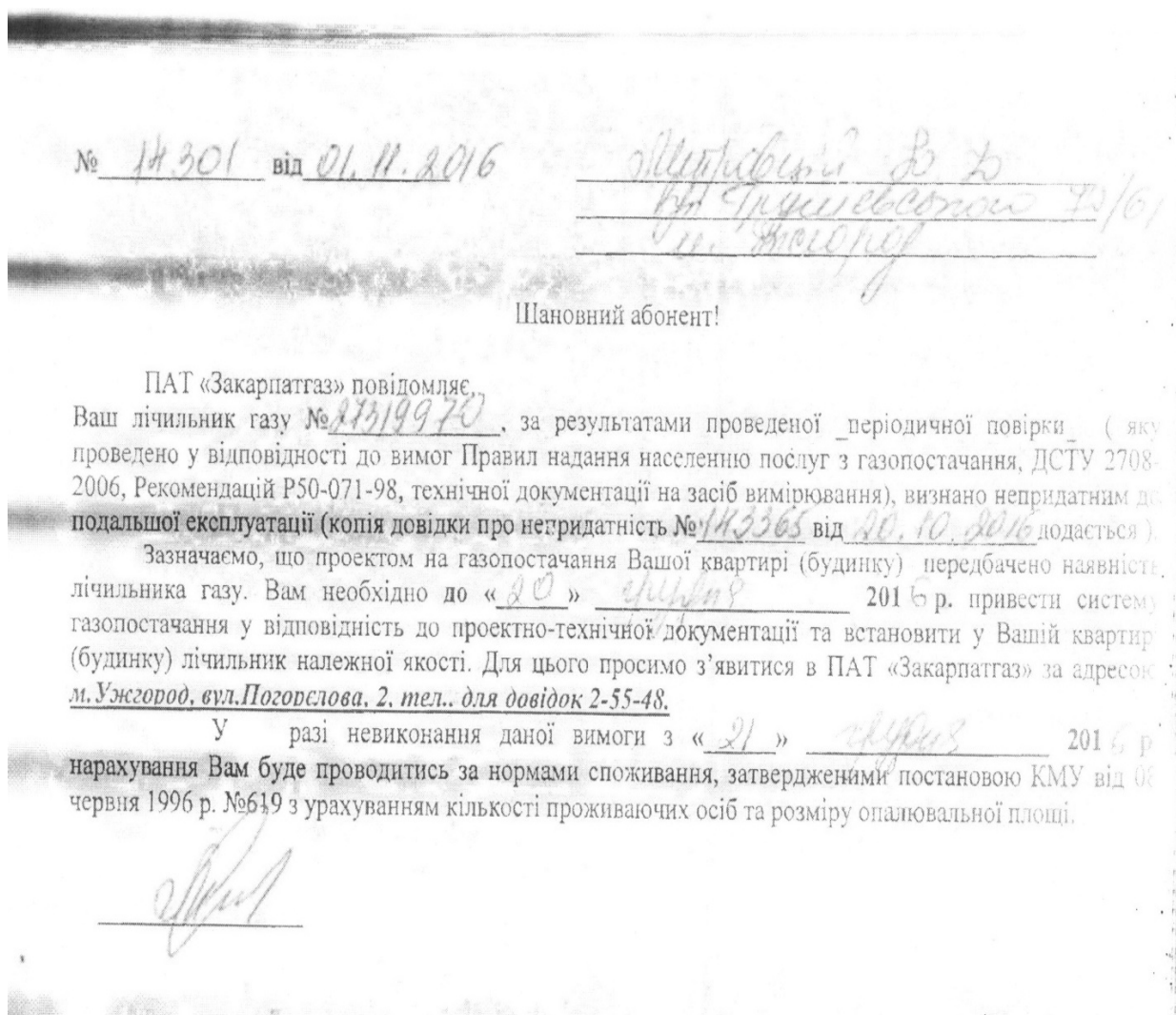

Рис. 2

ПАТ «Закарпатгаз» в порушення вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну повірку, обслуговування та ремонт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 474, Кодексу газорозподільних систем, не відремонтовано лічильник газу споживача Митровській Ю.Ю. та не повідомило споживача про непридатність лічильника до ремонту з урахуванням технічних та економічних чинників виходячи з наступного.

Частиною 4 статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» зазначено, що періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну і теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, здійснюються за рахунок суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро-, тепло-, газо- і водопостачання.

Відповідальність за своєчасність проведення періодичної повірки, обслуговування та ремонту (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті електричну і теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, покладається на суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро-, тепло-, газо- і водопостачання.

Періодична повірка проводиться за рахунок тарифів на електро-, тепло-, газо- і водопостачання.

Порядок подання таких засобів на періодичну повірку, обслуговування та ремонт, а також порядок оплати за періодичну повірку, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до пункту 6 Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну повірку, обслуговування та ремонт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 474 (далі – Порядок) періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки здійснюються за рахунок виконавців.

Главою 8 розділу X Кодексу газорозподільних систем визначено порядок періодичної повірки ЗВТ по об'єктах побутових споживачів (населенню).

Так, згідно з положеннями пункту 4 глави 8 розділу X Кодексу газорозподільних систем на період зняття лічильника газу для проведення періодичної повірки Оператор ГРМ встановлює лічильники газу з обмінного фонду (у разі якщо знятий лічильник газу належав Оператору ГРМ, встановлений на його місце лічильник газу з обмінного фонду Оператора ГРМ стає розрахунковим, що оформлюється відповідним актом, та в подальшому розрахунки зі споживачем здійснюються згідно з його показаннями).

У разі, якщо замість тимчасово вилученого лічильника газу неможливо встановити інший, розрахунки зі споживачем здійснюються в залежності від середньомісячного (середньодобового) обсягу споживання природного газу за аналогічний період (опалювальний або міжопалювальний) попереднього року або фактичний період споживання (опалювальний або міжопалювальний), якщо він становить менш як шість місяців. У разі справності лічильника газу після проведення його повірки або ремонту Оператор ГРМ зобов'язаний встановити його протягом двох місяців з дати зняття. При цьому, рішення про доцільність проведення ремонту або заміни лічильника за результатами проведення чергової повірки приймає Оператор ГРМ, враховуючи технічні та економічні чинники.

У разі якщо лічильник газу, що встановлений у споживача та перебуває у власності Оператора ГРМ, визнано в установленому законодавством порядку непридатним до подальшої експлуатації та ремонту (крім випадків, коли такі наслідки стали причиною несанкціонованого втручання в роботу ЗВТ), демонтаж, транспортування та монтаж нового лічильника газу здійснюються за рахунок Оператора ГРМ. При цьому, Оператор ГРМ встановлює споживачеві новий лічильник газу протягом двох місяців з дня визнання його непридатним до експлуатації та ремонту.

У разі якщо лічильник газу, що перебуває у власності споживача, визнано в установленому законодавством порядку непридатним до подальшої експлуатації та ремонту, розрахунок спожитого об'єму природного газу здійснюється протягом двох місяців з дня письмового повідомлення Оператором ГРМ споживача про визнання лічильника газу непридатним до експлуатації та ремонту відповідно до середньомісячного (середньодобового) обсягу споживання природного газу за аналогічний період (опалювальний або міжопалювальний) попереднього року або фактичний період споживання (опалювальний або міжопалювальний), якщо він становить менш як шість місяців, а в подальшому відповідно до встановлених норм споживання та вимог Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».

Належний споживачу Митровцїй Ю.Ю. лічильник газу не був визнаний непридатними до ремонту. Такого висновку не містить вищезазначена довідка ДП «Закарпаттястандартметрологія», на яку посилається ПАТ «Закарпатгаз» у листі до споживача.

У повідомленні про непридатність лічильника газу до подальшої експлуатації від 01.11.2016 №14301 відсутні висновки ПАТ «Закарпатгаз» щодо економічного та технічного обґрунтування недоцільності проведення ремонту лічильника.

ПАТ «Закарпатгаз» у листі від 20.02.2017 № ZK-ЛВ-658-0217 зазначило що: «Характер виявлених недоліків потребує ремонту в заводських чи інших відповідних технічних умовах».

Тобто, лічильник газу споживача Митровцїй Ю.Ю. підлягав ремонту, однак ПАТ «Закарпатгаз» не був направлений на ремонт.

В постанові Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 24.03.2016 № 428 «Про встановлення тарифу на послуги розподілу природного газу для ПАТ «Закарпатгаз» також передбачено елементи витрат, пов'язані: «з повіркою та ремонтом лічильників», «встановленням лічильників газу населенню».

Крім того, ПАТ «Закарпатгаз» не повернуто споживачу лічильник газу, чим позбавило останнього права самостійно відремонтувати його за власні кошти.

Таким чином, дії публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Закарпатгаз» щодо не визначення в установленому порядку лічильника газу споживача Митровцїй Ю.Ю. непридатним до ремонту та фактична відмова від проведення такого ремонту всупереч вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну повірку, обслуговування та ремонт, Кодексу газорозподільних систем, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На підставі викладеного та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» абзацом 7 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001. №32-р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, з метою запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції адміністративна колегія територіального відділення,

р е к о м е н д у є :

1. Публічному акціонерному товариству по газопостачанню та газифікації «Закарпатгаз» (ідентифікаційний код - 05448610) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

2. Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у десятиденний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини 2 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи посадовими особами, яким вони надані.

Згідно з частиною 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим

особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова колегії

П. Калинич